

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Krvava zarja Rusije.

Krakov, 29. avg

Ko je umrl Lermontov, ta veliki pesnik ruski, ki je zapisal krasne verze: „Ljubljú otčiznu ja, no stránnoju ljubóvju...“, so našli med njegovimi zapiski čudno vrsto: „Rusija ni imela prošlosti; ona je vsa v prihodnosti.“

Zdi se, da so te besede zdaj geslo vse Rusije. Kar je bilo, se pozablja, in vsakdo, ki misli, obrača svoj pogled v bodočnost, pričakujoč, kaj prinese novi čas, ki ga nekateri tako vroče pozdravljajo, ki pa drugi pred njim trepetajo.

V Rusiji se zdaj vse bavi z dume. Najrazličnejše kritike se slišijo, in že se počasi grupirajo stranke, ki bodo nastopile. Da bo opozicija nastopala jako silovito, o tem skoro ni dvoma.

Po vladnem načrtu ima pretežno večino v dumi poljedelstvo. Zato se že oglašajo mestni prebivalci, ki pravijo, da niso zadovoljni s svojimi 28 poslanci, ki v številu 412 glasov kar izginejo. Najbolj bodo delali na izpremembo judje in zastopniki radikalne demokratske struje. Ti očitajo vladi, da hoče ona s svojim velikanskim vplivom, ki ga ima na kmeta, doseči, da bodo na deželi izvoljeni sami konservativni elementi, ki bi s privilegiranimi stanovi predstavljali močno vladno večino v dumi. Proti temu se naglašja, da je Rusija bistveno poljedelska dežela, in da je pričakovati od poljedelcev, da bodo volili može, ki bodo imeli pred očmi v prvi vrsti korist tega za Rusijo najvažnejšega stanu. Na vsako od 51 gubernij pride samo en kmečki poslanec — manj se kmetom že več ne more dati.

O ruski inteligenciji je nedavno revolucionar Gorkij izrekel sledečo sodbo: „Mi Rusi“, pravi, „imamo najboljšo inteligencijo na svetu. A ona je zaničevana, poteptana, in tako maloštevilna, da skoro izgine. To je le sila tanka plast naroda, samo prav drobna kožica, ki leži na debeli, sirovi masi naroda. Ta je spodaj. Zgoraj so pa izrodki inteligencije. In glejte: Če bo ta sirova, kuhajoča se lava naroda prodrila skozi tanko kožico, more zaliti, pogoltniti in brez sledu uničiti vso inteligencijo in vse, kar je spravila na svet. Uničila bo te muzeje, to krasoto in vso to kulturo. In to bo grozno. To bo groznejše od vseh grozot, o katerih smo se navadili čitati po časnikih. Ali je grozna smrt poedinca? Naj bi bil ta poedinec tudi Lev Nikolajevič Tolstoj ali Sergij Bulgakov Ne, a grozna bo smrt vse civilizacije.“ — Crno gledi pisatelj pa ne pomisli, da je čisto mnogo bolj to, kar se imenuje „ljudska masa“, nego ona, kar se zove „tanka kožica inteligence“. — Ravno ta „inteligence“ med katero šteje Gorkij v prvi vrsti revolucionarje in jude, je ona, ki žene ljudstvo v revolucijo.

Ruska policija je izdala uradni izkaz o nemirih v Varšavi. Vso odgovornost za nemire zvrta na judovski „Bund“, ki je središče revolucionarne agitacije in ki organizira med maso „bojevyja družiny“. Z njo deluje poljska revolucionarna stranka. Ti hujskajo delavce k stavkam in k napadu na vladne organe. Zadnje tri mesece se neprenehoma ponavljajo stavke in atentati. V svojih proklamacijah vedno naglašajo, da je oblast brez vsake moči. Zapovod velikim izgredom jim je služilo, ko je bila izvršena

smrtna kazen nad anarhistom Okrzejem, ki je umoril višjega policijskega načelnika varšavskega barona Noljkena. Zopet se je začelo s stavkami, in pri demonstracijah so nosili rdeče in črne zastave, znamenje, da so socialni demokratje in anarhisti združeni.

Katoliški nadškof Popiel je nato pozval prebivalstvo poljskega carstva, da naj neha s takimi brezplodnimi demonstracijami, pri katerih teče toliko krvi brez koristi. Poljska socialistična stranka „Proletariat“ je pa odgovorila s strastno proklamacijo, v kateri hujska k še hujsim izgredom in naravnost pozivlja k splošni revoluciji, ki naj uniči carstvo in ves gospodarski red ter pripori vsem popolno svobodo. Zdaj so nastopili socialisti z najhujsim terorizmom. Dva delavca, ki sta izrekla svojo nezadovoljnost nad opustošenjem tovarn, so pretepli: vsakemu so dali 25 udarcev. Ko je izšla nova proklamacija, ki je silila vse delavstvo k izgredom, se je pa med njimi samimi pojavilo nesoglasje. Neko društvo sicer od vlade nepriznано, je izjavilo, da ne soglašja s takim postopanjem; njemu je sledila organizacija sionistiško-socialističnega značaja, ki je protestirala proti terorizmu, in tudi poljska „Obrtna in delavska mladina“ je izdala oklic proti socialističnemu nasilstvu.

Zdaj so se pa agitatorji vrgli na mladino. 12. avgusta so pri demonstracijah zaprli 40 mladih judov, nato so pa začeli rogoviliti mladinski mladeniči sploh, in 300 jih je napadlo orožnike; prišlo je do streljanja in vrgli so bombe, ki je ubila tri vojake. Kmalu je nastal splošen boj po ulicah, v katerem je bilo ubitih 35 in ranjenih 25 ljudi.

Med tem je število stavkajočih naraslo na 10.000. Revolucionarni oklic je zopet pozival, da se mora nadaljevati prekucija. Ubili so pri tovarnah tri inženirje in nahujskali učence obrtnih šol, ki so zapustili učilišča in za rdečo zastavo, pevajoč proučijske pesmi, hrulili po mestu, dokler se niso razpršili pred bajoneti.

Proglášena je bila splošna stavka dne 18. avgusta. Poljska socialistična stranka je naznanila, da se ji je posrečilo dobiti v svoje roke opatovsko okrajno blagajno z 10.000 rublji, ki se porabijo za demonstracije. Zdaj so prisilili tudi banke in vse kreditne zavode, da so nehali poslovati; poizkus, razdehati telefon, se je ponesrečil. Dne 19. avgusta — na dan, ko je car dal ustavo — je bila vsa Varšava pokonci. Z nočem so težko ranili policijskega nadzornika, in tolpa 500 ljudi je s silo vdrla v železniško delavnico ob postaji Praga in ustavila delo. Iz lokomotiv so izpustili par, razbili vse brzojavne aparate in razgnali uslužbence. Osební vlak so ustavili in mu niso pustili v Varšavo. Postajo je zasedlo vejašstvo, a promet je bil ustavljen. Naslednji dan ni delal nihče, tudi trgovine so bile zaprte, in vlaki so stali. Na vseh straneh je prišlo do krvavih izgredov. Z dnem 23. avgusta je bil proglaščen preki sod, ki s smrtjo kaznuje vsak prestopek. Vojaški poveljnik general Olhovski je zdaj gospodar nad življenjem in smrtjo.

Poljska je dobila zdaj na papirju več pravic, po katerih je toliko časa hrepenela. A judovska in socialistična propaganda, ki zdaj tako silovito nastopa v občno škodo, se bo morala umakniti tudi tu krščanski demokrati, v kateri se

naj združita ruski in poljski narod. Šele tedaj bo napočil izza krvave zarje — svetel dan!

Generalni gubernator Maksimovič se je šele enkrat pokazal na ulici — v zaprtem vozu, obkrožen od množice oboroženih čerkesov. (Včeraj smo sporočili, da je Maksimovič odstopil. Ur.) Gledišče je odprto, a nihče ne sme niti h koncertu brez policijskega dovoljenja. Vojaštvo nastopa nasilno, in nihče ne ve, ako vtakne nos na ulico, če ne dobi od patrulje s puškinim kopitom po glavi; kogar dobe zvečer na ulici brez knjižice, ga zapro in mora čakati, dokler se nad njim ne izvrše vse ceremonije birokratskih predpisov. Zgodi se pa tudi, da vderajo vojaki v kleti in prodajalne in si sami postrežejo. Tako se godi v Varšavi — po carjevem manifestu!

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

(Govoril poslanec Povše ob priliki razprave o trgovinski pogodbi z Nemčijo v drž. zboru.)

(Konec.)

Nemčija že ima svoj mesogledni zakon in kdor ga je videl, mora pritrditi, da je silno strog (Pritrjevanje). In jaz bi le želel, da bi Nemčija zvesta temu zakonu tudi napram ameriškemu uvozu postopala; kajti potem smemo upati, da bomo pri strogih policijsko-živilnozdravniških določbah vendarle kaj prodali v Nemčijo.

Te številke — nočem biti preobširen, da držim besedo — dokazujejo, da nas čakajo žalostne razmere glede izvoza naše živine in mesa v Nemčijo, ki je naš najboljši odjemalec. Vsled tega pa menim, da smo mi avstrijski živinorejci upravičeni, kakor so tudi nemški agrarci storili napram svoji vladi, da od svoje vlade zahtevamo, da uvoz svežega in prekajenega mesa ter konzerv iz inozemstva, ako ne popolnoma prepove, pa vsaj strogo nadzoruje in kontrolira.

To navajam vsled tega, ker postaja naš izvoz prekajenega mesa v Nemčijo precejšen. Zvišanje carine, težko izpolnovanje določb mesoglednega zakona v Nemčiji bo zelo oviralo naš izvoz, in vendar je ta izvoz posebno iz Prage in iz kraljestva Češkega zelo važen. Nemčija je izkušala uvoz tujega mesa kolikor mogoče omejiti, in jaz sem prepričan, da se bo pri eneržiji nemških agrarcev tega tudi držala. Rečem torej, Nemčija je izkušala kolikor mogoče omejiti uvoz tujega mesa, akoravno je navezana na uvoz tujih živil, da preživi številno industrijsko delavsko prebivalstvo.

In ako nemški agrarci trdijo, da jim je že sedaj mogoče pokriti njih mesni trg in tudi v drugih ozirih zadostiti domačemu trgu, vendar izrazim svoj precejšen dvom. Rabili bodo pri najboljših razmerah vendar še leta, da bodo dosegli pri živinoreji ono višino, da ne bodo več rabili našega izvoza.

Dovolim si navesti nekaj statističnih števil nasproti onim gospodom, ki so vedno trdili in nam avstrijskim kmetovalcem očitajo, da smo preozkosrčni, da imamo pred očmi le svoje interese brez ozira na mnogoštevilne odjemalce države. S tem hočem ovreči sum zoper nas kmetovalce. Iz navedenih števil bode razvidelo, kaj lahko doseže avstrijska živinoreja.

L. 1890. smo pri štetju konstatirali število 8.643.936 glav živine. To število je v prihodnjih 10 letih naraslo na 9.506.000 glav. (Cujte!) Juncev in telic je bilo l. 1890. 1.257.000 glav, leta 1900. pa že 1.799.000. Prešičev je bilo l. 1890. 2.721.000, l. 1900. pa 4.682.000 glav.

Te številke govorijo. Ako bi avstrijsko kmetovalstvo vlada, posebno poljedelsko ministrstvo, podpiralo z isto skrbnostjo, kakor jih podpirajo v Nemčiji, potem bi bilo avstrijski živinorejci mogoče — o tem sem prepričan — popolnoma oskrbovati avstrijski mesni trg in še vedno imeti prima-blogo za izvoz.

Ravno tako je zvišana carina na klobase od 17 mark na 40 mark. Tudi ta predmet se je zelo izvažal v Nemčijo in to zvišanje bo izvoz kolikor mogoče omejilo.

Preidem sedaj k predmetu, ki se vam bo morda zdel malenkosten, toda v interesu svoje ožje domovine se moram dotakniti na kratko te stvari in opozarjam vlado, naj popravi, kar je zagrešila carina. Carina pri surovem maslu se je zvišala od 16 do 20 mark. To sicer ni posebno veliko, pač pa je obremenjenje, kar hočem dokazati. Ako obširneje govorim o tem predmetu, čegar izvoz je narasel že na 15 milijonov mark, storim to radi tega, ker je moje najgloblje prepričanje, da bo naš izvoz mesne živine vsled ogromnih carin Nemčije gotovo nazadoval. Priznam, da bo Nemčija še vedno rabila prima blago in ga bo morala kupovati od nas.

Vendar bi pa omejen eksport imel tudi druge posledice in prepričan sem, da bi se mi planinci v reji mlade živine morali omejiti, ker bi je ne mogli lahko izpečavati. Tu moramo iskati svojega pribežališča v mlekarstvu in tu bi rad omenil, da se je na Kranjskem naprednim kmetom posrečilo pripraviti kmete do tega, da so se združili v mlekarneh in v nekaj letih res izvršili uprav ogromno delo.

Nemški trg pa je za naše surovo maslo velikega pomena; kajti mi smo izpeljali iz Avstrije l. 1901. 74.000 meterskih stotov in od tega izvoza odpade le na Nemčijo 68.590 stotov.

Vidimo pa tudi drugo okolnost, zakaj je nemški trg vreden, da se potegujemo zanj. Nemčija je v Evropi največji konsument surovega masla.

Nemčija je l. 1890. uvažala le 83.200 meterskih stotov surovega masla v vrednosti 11.4 milijonov mark. Te vsote pa so se drugo desetletje zvišale na 157.000 meterskih stotov v znesku 24 milijonov mark. Konsum Nemčije se je torej v nekaj letih podvojil. Na tem uvozu je udeležena Avstrija po množini s 33%, po vrednosti pa s 30.5%.

Gospodje! Kaka je ta slika? Res je, da te 4 marke za 100 kg niso tako breme, a ne smemo pozabiti izpremenjenih razmer na evropskem trgu za surovo maslo. Danes dansko surovo maslo obvladuje angleški trg. Na Angleški pa vidimo zadnji dve leti precejšno izpremembo v tem oziru. Vidimo, da se uvažja na angleški trg surovo maslo v veliki množini iz Kanade in iz Argentine in lahko opazimo, da bodo Danci izpodrinjeni na angleškem trgu, poizkušali pridobiti nemški trg za svoje surovo maslo.

Zadnji statistični podatki letošnjega in lanskega leta dokazujejo, da Nemčija v velikih množinah uvažja sibirsko surovo maslo in go-podje bodo pač vedeli, da se to lahko uvažja za nižjo ceno, ko naše avstrijsko maslo.

Naj mi bo dovoljeno govoriti v imenu avstrijskih živinorejcev in poljedelcev ter reči: Prosimo cesarsko vlado, da strogo pazi na naš izvoz surovega masla, da stori vse, da se ta predmet čimbolj izvažja. Kratko omenimo, da je izvoz našega surovega masla posebno trpel l. 1897. in 1898., omenjam pa, da se je takrat surovega masla manj pri delalo, tudi kar se tiče kakovosti, da pa se je produkt zvišal vsled mlekarških zadrug ter podpor od strani poljedelskega ministrstva.

Nadalje bi vladi priporočal, naj podpira ta pridelek, ki je posebno važen za planinske dežele, stori naj se vse mogoče na državnih in na privatnih železnicah, da bodo po letu in ob vročini na razpolago vagoni s hladilnimi pripravi.

Gospodje! Tako delajo druge države,

tako dela daljna Kanada, daljna Argentinija in Amerika in žalostno je, da mi danes v Evropi še nismo prišli tako daleč, da bi dosegli te prekomorske dežele, ki so nas že daleč prekosile v izvozu svežega mesa. Žalostna resnica je, da si je ameriško meso takorekč osvojilo trg na Angleškem in v Nemčiji. Teda menim, da se bodo v Nemčiji vsled strogega mesoglednega zakona razmere izboljšale ako je nemški vladi res kaj na tem, da štiti nemške živinorejce.

Gospodje! Dognano je, da gremo vsled novega tarifa nasproti slabejšim časom izvoza. Težko je za avstrijskega kmetovalca odkrito glasovati za to poostreno carinsko pogodbo.

Toda mi pa znamo tudi ceniti, da je naš izvoz pretečeno leto dosegel skoro vrednost ene milijarde kron. Povprečno se giblje v vrednosti 800 do 900 mil. kron.

To je številka, ki nam ukazuje, ako ravno je carinska postavka Nemčije stroga, da ravnamo po vesti ter svoje glasovanje tudi tako uravnomo.

Vladi pa veljaj moja sklepna beseda. Cenjeni gospod govornik iz Tridenta je izrekel marsikako željo. Izpregovoril bom le malo besed. Vlada sama si je v svesti višoke gospodarske dalekosežnosti pri tej pogodbi.

To je že sama jasno pokazala takoj ob začetku posvetovanj k avstrijskemu carinskemu tarifu. Naj preberem vam v pojasnilo te uvodne besede, ker so zadostne za nas kmetovalce (bere):

„Sedaj relativno ugoden položaj naše živinorejce je vsled nemškega carinskega tarifa bistveno otežkočen in v nevarnosti. Vsled povišanja nemške agrarne carine ter pri negotovosti, kak bo v bodoče naš živinski izvoz, grozi naši živinorejci nevarnost, da bo del naše doslej izvažane živine potisnjen nazaj na domač trg, vsled česar bodo doma cene zelo padle. Naš trg bi bil potem prenaplnoten in cene bi še bolj padle vsled precejšnjega uvoza tuje živine.“

Tem izbornim besedam nimam ničesar pristaviti. Želim le, da bi vlada po teh zlatih besedah tudi delala in skrbela za to, da tuja živina na naše trge ne bo brez potrebe silila, ampak avstrijska vlada naj naše govejore in živinorejce sploh krepko podpira; avstrijski živinorejci, podpirani od vlade, bodo popolnoma zamogli izbornu preskrbovati naše mesne trge.

Težko zadene naše kmetovalstvo ta carinska pogodba. Vsled tega pričakujemo zveste izpolnitve onih besed, ki jih je izpregovoril zastopnik vlade, zastopnik poljedelskega ministrstva v carinskem odseku, da je resna volja avstrijske vlade, storiti vse, da se to težko razmerje oblaži in izboljša. Vsem gospodom pa, ki nimajo zastopati kmetovalskih koristi, kličem v spomin to-le: Aktivna trgovinska bilanca je za vsako državo najvažnejša; od nje je odvisna naša gospodarska moč. Avstrijska trgovinska bilanca pa more biti aktivna le, ako je srečno urejen izvoz poljedelskih produktov.

Te besede same obvezujejo one, ki nimajo naloge zastopati poljedelskih interesov, da glasujejo za naše interese, da naj nas vlada podpira v težkem boju, ki ga bomo morali bojevati brez dvoma vsled novih carin.

Naj preberem še nekatere resolucije, katere, prosim, naj bi se sprejele, ker bodo gotovo pripomogle, da se izboljšajo naše težke razmere.

Glase se (bere):

„1. C. kr. vlada naj nemudoma predloži zbornici načrt novega reformiranega zakona o živinski kugi.

2. Vlada naj kmalu predloži visoki zbornici sedanjim razmeram primeren načrt mesoglednega zakona, v katerem naj se uredi uvoz tujega mesa in razlože pogoji, pod katerimi se sme spraviti v promet pripravljeno meso tudi z ozirom na človeško zdravje.

3. Vlada se pozivlje, naj kar prepove uvoz mesa iz prekomorskih dežel, kjer ni ne živinodržavnštva, ne mesogledništva.

4. Vlada naj stori vse potrebno, da so ne samo na državnih, ampak tudi na zasebnih železnica pripravljeni posebni vagoni s hladilnimi pripravami za pošiljavo svežega mesa.

5. Resna naloga vlade naj bo, da uvede splošno živinsko zavarovanje in naj ustanovi državno zvezo vseh zavarovalnic za živino.“

Visoke zbornice ne bom več nadlegoval, menim, da opravičeno lahko prosim, da sprejme te resolucije. (Odobranje.)

Po vojski.

„Ničevo!“

Najbolj zanimive so vesti, ki sedaj prihajajo iz Rusije. V tem soglašajo vsi listi, da je rusko ljudstvo sprejelo vest o miru čisto ravnodušno in brez brižne. „Echo de Paris“ pravi, da vest o miru na ljudstvo ni napravilo večjega vtisa, kot predaja Port Arturja ali poraz pri Cušimi. Če vprašaj preprostega

človeka, kaj sedi o miru, ali skomigne z rameni ali pa pravi: „Ničevo!“ Liberalna in radikalna inteligenca je z mirom sicer zadovoljna, pa se boji, da ga bo vlada izkoriščevala v te svrhe, da bo še hujše zatirala vsako svobodo. Konservativci in generalni štab so nejevoljni, ker se armada ni mogla izkazati. Armada bo izgubila ves ugled in to bo imelo za carstvo slabe posledice, ker je armada edina opora samoderžava. Reakcionarni „Svet“ napada vlado, ker je odstopila rusko ozemlje. „Moskovskaja Vjest“ ji očita izdajstvo in ponižanje armade. „Lokal-Anzeiger“ poroča, da so z mirom zadovoljni le finančniki. Na carjevem dvoru so potrli, ker so izročili rusko ozemlje le zato, ker so se bali notranjih nemirov. V Odesi se ljudje vesele, ker pričakujejo, da se jim bo dala večja svoboda. Sicer pa vsi pričakujejo sedaj bahatega Linevičevega poročila, kako bi bil Japonce pobit, ako bi ne bil sklenjen mir.

„Rus“ se veseli uspeha obojestranskih pooblaščenec, posebno japonskih, ki so dosegli, da so se priznali življenski interesi Japonske. O ruski zmagi ni mogoče govoriti. Witte se je zgolj izognil popolnemu diplomatiškemu porazu. „Slovo“ pravi, da je mir tak, kakršnega si je Rusija želela po sramotni vojski. „Naša Zizn“ piše, da mirovni pogoji nobenega Rusa ne morejo zadovoljiti. Isto pravijo „Novoje Vremja“. Pristavljajo še, da si Rusi in Japonci lahko rečejo „Na svidenje!“

Italijanski listi o miru.

„Osservatore Cattolico“ pravi, da gre za slabo za mir Ameriki in Angleški. Amerika se je z bala japonske premoči, Angleška pa ni hotela, da bi bila porazena Rusija, ki bo lahko brzda Nemčiji. Nemčija namreč strašno sovraži Angleže in dviga se že klic: Britannia delenda est! Angleški liberalni krogi žele zveze z Rusijo proti Nemčiji. „Messaggero“ proslavlja Roosevelta, ravnotako „Francia“.

Nova pridobitev Japoncev.

Pariz, 31. avg. „New York Sun“ poroča, da so Japonci sklenili mir zato tako voljno, ker je Japonska na prizadevanje Roosevelta to do dobila koncesijo, ki je večje vrednosti kot vojna odškodnina. Kitajska bo namreč Japonski izročila železnico Hankau-Kanton. Ker ima Japonska na Kitajskem že sedaj več železniških koncesij in bo pridobila še drugih, bo Japonska nadzorovala vse kitajske železniške proge.

Mirovna pogodba. — Natančnejša določila.

Portsmouth, 31. avgusta Martens in Dennison sta že izdelala uvod in prve tri točke mirovne pogodbe. Sedaj izdelujeta točko o vzhodno-kitajski železnici. Premirje se sklene najbrže šele po dveh ali treh dneh, ker je treba generalom poslati navodil. Japonska je lastnica vzhodno-kitajske železnice pod tem pogojem, da plača Rusija Kitajski 75 milijonov dolarjev in da se ima Japonska dogovoriti s Kitajsko, komu bo končno pripadla železnica. Če hoče Kitajska železnico, mora Japoncem plačati 75 milijonov dolarjev in povrh še odškodnino za poplave, ki so jih Japonci že izvršili. Železnico med Harbinom in sibirsko mejo južno od Harbina do postaje Kuenšence obdržijo Rusi. Ruska in Japonska imata pravico, imeti ob železniški progi vojaške straže, v slučaju nemirov tudi več polkov, ki se pa morajo odpoklicati, ko so izpolnili svoje naloge. Seveda so to določbe, ki se dajo zelo raztegniti in na več strani tolmačiti. Najemninske pogodbe glede Port Arturja in Ljaotunskega polotoka so odvisne od privoljenja Kitajske.

Vojna odškodnina.

Cudne so vesti o vojni odškodnini. Iz Londona poročajo 31.: Dobro informirani krogi zatrjujejo, da bo Rusija plačala Japonski vojno odškodnino skrivši. Za to točko vedo le finančniki. Japonci jo bodo obravnavali v parlamentu tajno. „Rus“ pa dementuje vest o tajni točki.

Položaj na Japonskem.

London, 31. avgusta. Mikanose se baronu Komura še ni zahvalil. Iz Tokia ni nobene vesti. Najbrže vlada ne priobčuje brzojavnih vesti, da ljudstva ne razburi. Vse pričakuje zasedanja parlamenta. Vse stranke bodo napadle kabinet in ga vrgle.

Japonski glas.

Berolin, 31. avgusta. „Lokalanzeiger“ poroča iz Portsmoutha, da je japonski finančni agent Kaneko, ki je imel pri mirovnih pogajanjih za Komura prvo besedo, dejal, da je Japonska dosegla več (?) kot je želela. Japonska je vele-vlast.

Kitajski glas.

Dunaj, 31. avgusta. Tukajšnji kitajski poslanik je izjavil, da se bodo pogajanja med Kitajsko in Japonsko glede Man-

džurije takoj začela. Najbrže bo ostala mandžurska železnica v rokah Japoncev, dasi ni izključeno, da jo bo Kitajska odkupila. Če bo Japonska lastnica železnice, bi se uprava morala izročiti mednarodni komisiji.

Zadnji ruski porazi v Mandžuriji.

Tokio, 31. avgusta. (Reuter.) Iz japonskega glavnega stana poročajo 27. t. m., da so odbili ruski napad na Namsanbenta in Rušantsa. Japonci so zasedili v beg rusko pehoto pri Jutiantou, ravno tako pri Taolu. Japonci so zavzeli Nieupanhoku in Lianšiehentsu.

Finančniki o uspehih Japonske.

Pariz, 31. avgusta. Finančniki se glasno izjavljajo, da je japonski uspeh ta, da odslej pripada Kitajska v gospodarskem oziru Japoncem. Evropejci na Kitajskem ne bodo ničesar več opravili. Vse koncesije bodo dobili Japonci. Japoncem ni treba graditi brodograjske, kakor Rusom. Notranje razmere so urejene, ljudstvo marljivo. Londonska borza je povišala kurz japonskih pesojil za 2 odstotka.

Angleško-japonska zveza.

London, 31. avg. „Standard“ poroča: Pogodba med Angleško in Japonsko določa, da je Angleška porok, da bo Japonska obdržala v Aziji svoje nove pridobitve, Japonska pa bo Angleško podpirala, ako kdo napade azijsko posest Angležev.

Rusko-angleška ljubosumnost.

Portsmouth, 31. avgusta. Baron Rosen je izjavil, da bodo Rusi odslej najpristrčneje občevali z Japonci in upajo, da bodo Angleže izpodrinili iz angleško-japonske zveze. Nasprotje med Kamure in Kanekom dokazuje, da sta na Japonskem dve stranki, ena za Angleže, druga za Ruse.

Kako so Rusi praznovali svojo „edino“ zmago v Portsmouthu.

London, 31. avgusta. Včeraj so bili Rusi v Portsmouthu že precej bolj mirni, ker so potrebovali Wittejevi spremljevalci miru. — Praznovali so svojo diplomatično zmago na pristno ruski način tako, da so šli na terek jako pozno, oziroma zgodaj zjutraj spat, ker so celo noč pepivali in se napajali s šampanjcem.

Japonska lokavost.

Pod tem naslovom prinašajo glasila nemškega centra znamenit članek o vzrokih, zakaj so Japonci odnehali Rusom. Japonska lokavost, „Ziužicu“ pomeni: Zmagati z odnehanjem in Japonci so mojstri v tej umetnosti. Japonsko ljudstvo je bilo razjarejeno, ko se velevlasti v simonseški pogodbi pristigle japonske peruti, a Japonci so se zato pripravljali na vojsko z Rusi, v kateri so dosegli čudovite uspehe. Isto bodo storili sedaj. Japonci se čutijo za prvo rumeno pleme. Zato se bodo nad Rusi maščevali z vso azijsko lokavostjo in zvitostjo. Japonci so odnehali, ker vedo, da se po ovinkih — in to imenujejo oni Ziužicu — pride preje do cilja kot z glavo skozi zid.

Japonski listi o miru.

London, 31. avgusta. Japonski list „Nishi Nishi“ napada kabinet in izjavlja, da se je japonska diplomacija že vdrugič ustrašila tujcev. List „Hohi“ pravi, da bo ljudstvo vlado poklicalo na odgovornost. List „Manniki“ meni, da je mir le provizoričen.

Papež in mir.

Rim, 31. avgusta. Sveti oče je postal predsedniku Rooseveltu dolgo brzojavko, kjer mu častita na veliki zaslugi, ki si ga je s svojim prizadevanjem za sklep miru pridobil za človeštvo in prosveto.

Stalni obrtni odsek

V včerajšnji seji so odobrili predpise o obrtnih posredovalnicah za delo in službe. Odsek je odobril besedilo, ki ga je predlagala vlada. Poročevalec Stojan je utemeljeval predlog o usposobljenosti nemizpričevalu za gostilničarje. Poročevalec Pacher je predlagal, naj se določila o usposobljenostem izpričevalu ne prepuste vladi, marveč naj določi pozneje § 18 zakona. Sekcijski načelnik dr. Hasenöhr je govoril proti usposobljenostem izpričevalu gostilničarjev, sekcijski svetnik dr. Fries je naglašal, da bi škodovala usposobljenost izpričevalu za gostilničarje osobito razvoju hotelov. Odsek je sklenil z 12 glasovi, da se uvede usposobljenostno izpričevalo za gostilničarje; pogoje za usposobljenostno izpričevalo navede § 18. Na predlog poročevalca Doboszyńskiego se sklene, da za gostilničarje, ki imajo že koncesijo, ne bo treba usposobljenostne izkušnje. Brez razprave je odobril odsek določila § 23. o koncesioniranih stavbenih obrtih. Odsek je odobril § 23a, ki obsega splošno koncesionirane obrti. Pri paragrafu 24. se določi, da imej trgovinsko

ministrstvo pravico, predpisati koncesijo tudi za obrti, ki niso navedene v zakonu, če je to potrebno. Neizpremenjeno se odobri paragraf 17, ki določa, da smejo osebe s koncesijo za točenje tečuti gotove pijače gostom v obrtnih presterih in v nezaprtyh posodah, kakor tudi za prodaje v zaprtih posodah, K § 18. I. odstavek, ki obsega določila za podelitev koncesije gostilničarjem, se odobri Stojanov dodatni predlog, da določijo trgovinske ministrstvo v sporazumu z ministrom za notranje stvari in ko je zaslislalo trgovsko in obrtno zbornico, kakor tudi gostilničarsko zadrugo, ene kraje, v katerih se bodo morali izkazati gostilničarji z izpričevalom usposobljenosti. Odsek je sklenil k § 19. dostavek, da se mora zaslislati zadruga, če naznari kak obrtnik svojega namestnika ali če hoče dati svoj obrt v najem. §§ 20. in 20a, ki obsegata določila o predaji gostilničarskega obrta in o prehodnem izvrševanju gostilničarske obrti, se odobri besedilo vladne predloge.

Ogrska kriza.

Fejervary je odpotoval v Isl, kjer ga danes najbrže vladar pooblasti, kako naj postopa v zbornici.

Rusija.

Uporkmetov. Proti roparjem v minskem okrožju so se uprli kmetje desetih vasij. Ubili so že 11, ranili pa 50 oseb.

Pomiloščenje. Peterburški listi poročajo, da pomilostili pričetkom septembra mnogo oseb. Pomilostili bodo tudi one osebe, ki so zaprte zaradi krvavih dogodkov dne 22. januarja t. l. Pomilosteni bodo tudi oni politični in verski kaznjenci, ki so jih obsojile upravne oblasti, pomilostili pa ne bodo onih, ki so jih obsojila kazenska sodišča. Število oseb, ki jih nameravajo pomilostiti, cenijo na 10.000.

Znižanje kazni odličnim. Zamama. Peterburško najvišje sodišče je znižalo kazni dvema odeskima damama najboljše družbe. Vojno sodišče v Odesi je namreč obsodilo dami Lappe in Halperin na prisilno delo na 30, oziroma 20 let. Prijeti sta bili namreč v stanovanju nekega kemika, v katerega laboratoriju so se nahajale razstrelivne snovi, in obsojeni, dasi sta odločno izjavili, da nista imeli nikakega hudobnega namena. Najvišje sodišče jima je zdaj znižalo kazni na 15 let.

Izgnali so ravnatelja na kliniki za oči v Homelu v Arhangelsk. Ravnatelj se ni nikdar pečal s politiko, samo enkrat je protestiral proti postopanju orožništva.

Nemiri v Kijevu. Velike politične demonstracije so bile 27. t. mes. v Kijevu. Zbrana množica je poslušala govore in prepevala prekucijske pesmi. Ko so se prikazali vojaki, so ustrelili nekateri izgredniki v zrak. Kazaki so razpodili množico z biči. Govornike in voditelje so prijeli. Prijetih je mnogo žensk. Tudi v predmestjih so bili nemiri. Splošna nezadovoljnost raste. Položaj je opasen.

Ločitev Norveške od Svedske.

V Karlstadu so se sešli včeraj norveški in švedski odposlanci, da se posvetujejo o ločitvi Norveške od Svedske. Svedski odposlanci so izvolili za predsednika Lundenberga, norveški pa Michelsena. Vsak dan prirede dve seji. — Predsedoval bo eni seji švedski in eni norveški predsednik. Včeraj je predsedoval na predlog Norvežanov švedski predsednik Lundenberg. — Obravnave ostanejo tajne.

Vstaja na Kreti.

Na Kreti so proglasili prekri sod. Ob enem so pa tudi odločili, da so podvrženi vsi inozemski listi vojaški cenzuri. Uradni list vstaškega odbora Krečanov je proglasil posebni carinski tarif za carinske urade, ki se nahajajo v posesti vstašev. Carine prosti so inozemski konzuli, vojaki in bojne ladje.

Balkan.

V Amatevem pri Solunu so dobili mnogo dinamita. Zaprli so veliko kmetov, ki so pa najbrže nedolžni. Neki vplivni rumunski državnik je izjavil, da namerava Rumunija odločno nastopiti proti Grkom v Makedoniji, ki hočejo uničiti makedonske Kucovlahe. Približno 1000 Albancev je pričelo pretekle nedelje oblegati samostan sv. Anastazija pri Leški. V samostanu je približno 2000 romarjev. Turki so poslali proti Albancem vojske.

Primanjkljaj v nemškem proračunu za l. 1904.

Računski zaključek nemške države za leto 1904. izkazuje 8,559.339 45 mark primanjkljaja.

Ministrska kriza v Bolgariji.

Odstopil je ministrski predsednik Petrov. Knez je naročil ministru za notranje stvari, naj preosnuje ministrstvo. Bolgarski diplomatični agent dr. Stanev je postane minister za zunanje stvari, pravosodni mini-

ster postane Panajodov in delavski minister dr. Gatev.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Berač Merčun, ki je zažgal kolec na Černuščah, je dobil včeraj 8 let težke ječe.

Zrtev zanemarjene vzgoje. Leopold Pegan, doma iz Prečnega, sin učitelja, je v starosti 7 let izgubil mater in kmalu potem dobil mačeho, ki ga je pa pisano gledala. Z 10mi leti je zapustil očeta in šel s trehuhom za kruhom. Bil je pri raznih mojstrib, a ostati ni mogel nikjer, dokler se ni v Novem mestu seznanil z nekim lastnikom vrtljaka, s katerim je šel po svetu, in potem služil za hlapca pri raznih cirkusih in gugalnicah, deloma je pa tudi nastopal kot glumač. Komaj 13 let star je v cirkuzu Jožefa Jereba kot glumač padel raz konja ter si pretresel možgane. Bil je dvakrat v blaznici in tudi v prisilni delavnici. Od kar je bil 1. 1902 v Višnjigori zaprt, izgubil se je za njim sled, in šele leta 1904. začetkom junija zglasil se je pri očetu svoje mačeh, posestniku Francetu Mramorju v Novem mestu, kateremu je pa neko nedeljo med službo božjo pokradel obleko Marca 1905. v Ljubljani je stopil v službo za hlapca pri Mariji Hummer, lastnici gugalnic; ta posel se mu je zdel pretežaven, zato ga je mislil pustiti. Zrdo sredo po veliki noči je dobil dovoljenje, da obišče svojega na smrt bolnega očeta v ljubljanski bolnici, kar mu je gospodinja drage volje dovolila. Fant je šel, a se drugo jutro vrnil z novico, da mu je oče umrl. Posodila mu je tudi črno obleko in mu podarila 2 K za venec. Tako preoblečen je Pegan odšel, pa ne k pogrebu, ker oče še danes živi, marveč se je potikal po ljubljanski okoli. Dne 15. majnika je popaval v Slapah in ukradel nekemu posestniku 38 K 60 vin., 1 zlat prstan in delavsko knjižico. Nato se je napotil proti Trstu. Da bi pa ne prišel na tukajšnjem kolodvoru policiji v roke, se je z izvoščekom peljal do Brezovice, odkoder je šel peš proti Trstu in med potom popaval. Na državni cesti pri Gor. Logatcu srečal je 19 let staro služkinjo Rozalijo Bajc, ki je telesno slabo razvita. Vrgel jo je na tla, ker se ni hotela udati njegovemu prigovarjanju in ji zapretel, da jo bode ubil, ako bo kričala. Bližajoči se koraki in človeški glasovi so prestrašeno dekletke rešili obupnega položaja. Pegan je nato urno pobegnil. Sodišče je obtoženca obsodilo na 18 mesecev ječe in pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo.

Stajerske novice.

š Novi magistratni vodja v Mariboru dr. Schiner iz Gradca nastopi svojo službo dne 1. oktobra.

š Mariborsko pokopališče. Mariborski občinski svet je sklenil v svoji seji dne 30. avgusta začeti takoj s pripravi, da se prestavi mestno pokopališče iz mesta v Pobrežje. Seveda je v ta namen nujno potrebno, da se ta most čez Dravo podere in se napravi nov, ker se ta že pri navadnem prometu trese, kaj bo šele pri dolgih izprevodih. V ta namen je tudi občinski svet izvolil poseben odsek štirih obč. svetovalcev.

š Cene mesu v Mariboru. V Mariboru se prodaja meso po naslednjih cenah: Goveje meso kilogram 1.12 do 1.60 kron; telečje meso kilogram 1.28 do 1.60 kron; prašičje meso kilogram 1.28 do 1.80 kron; kostrunovo meso kilogram 0.88 do 1.20 kron.

Dnevne novice.

Izpremembe pri okrajnih glavarstvih.

Novoimenovanemu svetniku dež. vlade dr. Henrik pl. Cronu je poverjeno vodstvo ljubljanskega okrajnega glavarstva, deželnovladnemu tajniku Ernestu baronu Schönbergerju v Kranju je poverjeno vodstvo kamniškega okrajnega glavarstva. Prestavljen je tajnik dež. vlade Karol Ekel iz Kočevja v Kranj, deželnovladni koncipist Ig. pl. Ruber v Ljubljani je pa pridlen okrajnemu glavarstvu v Kočevje. Kdor prečita ta imenovanja, bi menil, da smatra našo deželo za popolnoma nemško ali pa da v njej prebiva ljudstvo, kateremu se lahko bje v obraz, kakor se komu zljubi. Mi smatramo ta nameščenja za predrzne provokacije barona Heina, ki hoče na Kranjskem svojemu nasledniku pripraviti kar najslabše razmere. Gospodje, ki se nameščeni, naj pomnijo, da bomo z vsemi postavnimi sredstvi varovali zakonite pravice našega ljudstva!

Posebni vlak v Maribor.

Vsem zastopnikom naznanjamo, da zastavni trebajemati

v Maribor seboj, ker bo vse zborovanje le podučnega, ne manifestacijskega značaja. — Udeležniki z Dolenjskega, ki despo v Ljubljano v nedeljo zjutraj ob 8. uri 44 minut, naj izstopijo na južnem kolodvoru (ne na dolenskem); tam jih bo odbornik „Slovenske krščanske-socialne zveze“ počakal, da jim da vozne listke, oziroma jih spremi v cerkev Srca Jezusovega k maši, ako se je še ne bili doma udeležili. — Tudi Gorenjci dobe vozne listke takoj po dohodu gorenjskega vlaka ob 7. uri 4 minute zjutraj pri zastopniku „Zveze“ na južnem kolodvoru. — Vožnja v Maribor velja za tja in nazaj sedem kron, všteti vozni listek (6 K 70 h) in stroške (30 h) za tiskovine, pošto itd. — Vozni listki se bodo dobili tudi še v nedeljo pred odhodom vlaka; torej se še marsikdo, ki se doslej ni prijavil, lahko pridruži.

Dopolnilna državnozborna volitev na Koroškem. Zaupni shod nemškega „Bauernbunda“ je proglasil za kandidata Friderika Seifrizza. Slovenci kandidirajo vrliga dež. poslanca g. Franca Grafenauerja. Nemški kršč. socialci se volitev, kakor se čuje, ne udeležijo.

Kolera se bliža? „Gazeta Lwowska“ poroča, da je obolelo v Padevi Narodni več oseb na bolezn, ki ima vse znake kolere. Bolezen je zanesel neki plavač iz Prusije. Umrle so že tri osebe. Bakteriološka preiskava še ni končana. Na Pruskem sta umrli za kolero predvčerajšnjim v Marienwerderju 2, obolelo je pa 5 oseb. Kolero so konstatirali tudi v Neu Fahrwas-serju in v Hamburgu.

Imenovanja na srednjih šolah. Profesor na mestni spodnji realki v Idriji g. Maks Pirnat je imenovan za državno gimnazijo v Kranj; gosp. dr. Anton Wallner, profesor na ljubljanski realki za drž. realko v Gradcu; g. dr. Jakob Žmavc, doslej profesor v Kranju pride na prvo državno gimnazijo v Ljubljano; gospod Jožef Reischer, profesor na mestni realki v Idriji pride na državno gimnazijo v Novo mesto; za profesorje so imenovani suplent g. Jožef Bučar, suplent na državni gimnaziji v Ljubljani za gimnazijo v Kranj; g. Jakob Tršan, suplent na gimnaziji v Kranju za drugo državno gimnazijo v Ljubljani; provizorični prefekt na Terezijanski akademiji na Dunaju, g. Friderik Juvančič pride za provizoričnega učitelja na drž. realko v Ljubljani.

Velik ogenj. Dne 30. t. m., ob pol 10. uri zvečer, je ogenj uničil v vasi Brege osemrimer posestnikem vsa gospodarska poslopja. Zgorela je vsa hišna oprava, erodje in poljski pridelek. Zivino so le z velikim naporom rešili. Da se niso tako pravečasno in brzo v bran postavili ognjeni sili gasilci iz Leskovca, Cerkelj, Videm in Krškega, vojniki topničarji pripravljalnega oddelka iz Žadovinka pod poveljstvom nadporočnika g. Turka, bi pogorela vsa vas, broječa nad sto števil. Zato se izreka tem potom javna zahvala za taklo požrtvovalnost in izredno pogumnost vsem gasilec in njihovim vrlim načelnikom ter hrabrim vojakom, osobito gospodu nadporočniku in pa ognjičarju g. Kodoliju. Da se je gašenje tako precizno in brez vsakega nepotrebnega vpitja vršilo, se mora na tem mestu izreči častno priznanje gg. orožnikom iz Krškega in Krške vasi za njihov fini in taktni nastop napram zbeganemu ljudstvu. Ker je beda velika, zato se obrača župni urad v Leskovcu in Krškem v imenu pogorelcev do usmiljenih src s prošnjo, naj bi pomagala ponesrečencem na katerikoli način. Doreve sprejema ravneisti urad. Kako je nastal požar, se ne ve!

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ nam piše: „Družba sv. Cirila in Metoda“ principijelno ne pelaga vencev. Zato ga tudi ne more pesniku prvaku Prešernu Obdarovati pa meni začetkom šol vse svoje odraslene učenice in učenke z brošure „Slava Prešernu“. To darilce bodi družbin duševni venec. Upamo, da se ga veliki duh Prešernov zveseli.

Iredentovski uradnik pomorskega sodišča. „Sole“ poroča: Ko je meso Rovinj v Istri proslavljalo 75 letnico cesarjevega rojstva, je par rovinjskih neodrešencev najelo ladjico, se odpeljalo na visoko morje in dalo svoji laški jezici duška s tem, da je vpilo: „Zivela Italija“, „Doli z Avstrijo“. Med temi visokomorskimi junaki je bila neka slovenska poturica, g. Karol Kovačič, sekijski ravnatelj pri tržaškem pomorskem sodišču! Se-

veda so ga odstavili in se je vpeljala proti njemu stroga disciplinarna preiskava.

Nesreča na železnici. Prošlo sredo je osební vlak poškodoval pri Mlinarjih železniškega delavca Ant Lavtarja, ki je doma nekje na Gorenjskem. Lavtar je šel po progi in se ni mogel dovolj hitro izogniti vlaku. Stroj ga je zadel in precej hude poškodoval. Prepeljali so ga v beljaško bolnišnico.

Smrt v gozdu. Iz Srednje vasi v Bohinju nam pišejo 31. t. m.: Včeraj popoldne je šel Franc Gašperin po domače Škantarja izpod Studora v gozd na Studoru pripravljat drva. Ko sta s 13letnim sinom Martinom posekala močno drevo, je smreka padla in izprožila na strmem klancu veliko skalo, ki je zadela Škantarja v hrbet. Mož je padel in se ni mogel skoro več gani. Prestrašenega sina je poslal v vas ljudi iskat, ki naj bi ga domu prenesli. Ko so ljudje prišli, so našli že mrtvega. Zvečer so ga prinesli domov. Tudi tukaj se je splošno, kar je pisano na nekem nemškem znamenju, kjer se je kmet s svojim vozom ponesrečil: „Wie weit ist von der Zeit, bis zur Ewigkeit? Um Elfe ging er fort, um Zwölfe war er dort.“

Starološke dekanije socialitas ima svoj mesečni shod 6. septembra v Stari Oselici ob 11. uri dopoldne.

Avstrijska torpedovka potopljena. Iz Pulja poročajo 31. avgusta: Pri vajah danes ponoči je zadela torpedovka šte v. 38 ob torpedno ladjo „Sattellit“ in se potopila. Del moštva in poveljnika, linijskega pomorskega poročnika Karla Luppisa so rešili, pogrešajo pa dva pomorščaka. Našli so eno utopljeno truplo.

Dr. Slano je na naš poziv, naj vendar pove vse, kar ve o 12. stoletju, napisal cele 2 in pol kolone o gg. Sukljuetu in Stemburju. Saj smo vedeli, da nič drugega ne ve. — Le vun dr. Slano, drugače bomo rekli, da ste velik ignoran 12. stoletja.

Kako trgovci lahko podpirajo slovenska društva in zavode. Trгоvec g. G. Likar v Gorici razglašja, da je uredil v svoji trgovini tako, da bode dajal svojim odjemnikom ob plačevanju za vsakih 5 K kupila poseben listič, za katerega bode potem plačal 10 vinarjev tistemu narodnemu društvu ali zavodu, katero bode dobilo od njegovega odjemnika listič, da ga predloži njemu. Da pa se bode število odjemnikov za tako narodno podporo laglje pomnožilo, je cene blaga svoje prodajalnice tako znižal, da solidni trgovci ne more ceneje prodajati. — Slovenski trgovci bi tako mnogo lahko pripomogli tudi „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Pastir zadet od topa. V Zagradu na Goriškem je zadel pri vojaških vajah topniški slepi strel pastirja Jožefa Vizintina, dečka dvanajstih let. Prah je zadel okó, ki je izgubljeno. Tudi na nogah je koža osmoodena.

Pri gradbi nove alpske železnice se je v železniški galeriji v Bukovi blizu Sv. Lucije na Goriškem porlo nekaj železnih naprav vsled teže skal. Druge nesreče ni bilo. Bukovska galerija je dolga 900 metrov.

Namestu denarja navaden papir. Pri registriranju denarnih pisem na tržaški glavni pošti so spoznali, da je v nekem denarnem pismu, ki je bilo označeno z vrednostjo 3000 kron, samo navaden časnikiarski papir.

Smrtna kosa. Vsled tifusa je umrl v bolnici usmilj. bratov v Kandiji g. Lavoslav Ropos, ml. sin novomeškega hranilničnega uradnika. Lahka mu zemlja!

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovanje. Cesar je podelil slugi na učni knjižnici v Ljubljani Francu Bolletu srebrni zaslužni križec.

Ij Ogenj na Poljanah. Danes okoli devete ure dop. je naznanil čuvaj z Grada z dvema streloma ogenj. Gorela sta hlev in pod g. Josipa Verhovca na Poljanski cesti št. 52. Na lice mesta je takoj prihitela požarna bramba pod načelstvom g. Ludevika Stricelja. Ogenj se je hitro razširil in je pogorelo gospodarsko poslopje do tal. Prihitelo je na pomoč tudi 32 domobrancev, pod poveljstvom narednika g. Franca Slana. Vojaki, ki so bili prvi pri ognju so se posebno potrudili, da so z velikim trudom rešili 6 prešičev. Na lice mesta je prišel tudi g. župan Ivan Hribar in policijski načelnik g. dr. Miljuntin Zarnik. Skoda, ki jo je ogenj navil, znaša 4500 K. Da se ni ogenj razširil na drugo pohištvo je zasluga točnemu prihodu in delovanju vrle požarne brambe. Pomniti je, da so se pri delu posebno izkazali še domobranci: Peklenek, Hubman, Tekavc, Kete, Kuhar, Verhovnik, Božič, Nagode in Zagorc. Zasluga za to je tudi poddesetnika Rodeta, mesarja g. Ivana Zajca in asistenta podkovske šole g. Franca Bukovnika.

Ij Poročil se bo prvi magistratni komisar g. Albin Semenzgđ. Franz, hčerko inspektorja južne železnice v Gradcu. — V nedeljo se poroči c. kr. poštni official v Trstu g. Leopold Hamperl z gđ. Anotadežev iz Ljubljane.

Ij Vlom v bufet na južnem kolodvoru. Dne 30. avgusta popolnoči je bilo vlomljeno v bufet na juž. kolodvoru in ukradeno več smodk britanik in portorik ter okoli 100 K denarja.

Ij Koncert ljubljanske društvene godbe se vrši jutri v soboto v hotelu „Ilirija“. Začetek ob pol osmi uri zvečer. Vstopnina 40 h. Koncert se vrši pri vsakem vremenu.

Ij Ponesrečil se je včeraj delavec Peter Setna na novem pokopališču. Posule so se nanj polne vreče cementa vsled česar je zadobil težke notranje poškodbe, bil je z rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnišnico.

Ij Stavbišče naproday. C. kr. finančno ravnanstvo za Kranjsko daje na znanje, da se bode prej od justične uprave rabljeno zemljišče v Hrenovih ulicah, in sicer zapornica št. 17, obstoječa iz zemljišča vl. št. 51 mesta Ljubljane pripisane parcele št. 92/2, potem prostovoljne javne dražbe prodale. Izklicna cena znaša 18.200 kron. — Dražbena obravnava se bode vršila dne 7. septembra t. l., ob 10 uri dopoldne, pri II. oddelku c. kr. finančnega ravnanstva v Ljubljani. Dražba je bila že večkrat razpisana, a za tako ceno ni tega zemljišča nihče maral. Ondi naj bi mestna občina zgradila novo „Ljudsko kopel“.

Vožnja v Maribor		Povrat iz Maribora	
dne 3. sept.		dne 4. sept.	
9.30 dop.	iz Ljubljane	10.40 zvečer	iz Maribora
9.40	iz Zalog	10.28	iz Ljubljane
9.45	iz Laze	10.19	iz Zalog
10.02	iz Kresnice	10.07	iz Laze
10.13	iz Litijo	9.57	iz Kresnice
10.22	iz Savo	9.48	iz Litijo
10.34	iz Zagorje	9.37	iz Savo
10.41	iz Trbovlje	9.30	iz Zagorje
10.48	iz Hrastnik	9.23	iz Trbovlje
10.59	iz Zidani most	9.14	iz Hrastnik
11.10	iz Poljane	9.04	iz Zidani most
11.38	iz Celje	8.54	iz Poljane
11.41	iz Maribor	8.32	iz Celje
12.21 pop.	iz Maribor	7.49	iz Maribor
12.24	iz Maribor	7.46	iz Maribor
1.04	iz Maribor	7.46	iz Maribor

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. septembra. Avstrijski cesar je brzojavil carju Nikolaju: Kakor sem izvedel, je sklenjen mir, ki vzdržuje čast in ugled Tvoje države. Od vsega srca Ti čestitam k srečnemu izidu. — Japonskemu cesarju je avstrijski cesar poslal brzojavko, v kateri mu čestita ter omenja, da so pogoji „lep zgled zmernosti ki so na čast Japonski“. — Rooseveltu je brzojavil „prijateljske čestitke“ za srečno posredovanje in pristavil: „Da bi se sedaj svet dolgo vrsto let veselil sadov miru“.

Trident, 1. septembra. Predsednik italijanskega državnozbornskega kluba, župan Revereta baron Malfatti je odstopil zaradi nezaupnice, ki mu jo je izrazil shod v Rivi. „Piccolo“ navidez obzaluje dejstvo, da je „slaba parlamentarna situacija odpoklicala iz parlamentarnega življenja moža, ki je drugače Italijanom neizmerno koristil.“ Malfatti je bil poslanec od 1. 1885. sem.

Pulj, 1. septembra. Pogrešana pomorščaka se pišeta Ehrlich in Anderlek.

Trst, 1. septembra. Tatove znamk z dne 30. januarja so prijeli. Aretirane so štiri osebe med njimi klobučar Tragher, ki je bil že dvakrat radi tega aretiran a vselej izpuščen. Pri enem aretirancu so našli znamk za 14.000 kron.

Budimpešta, 1. septembra. Liga za splošno volilno pravico se je ustanovila.

Osterbay, 1. septembra. Car je poslal Rooseveltu sledečo brzojavko: Sprejmite moje čestitke in zahvalo, ker ste z edločno močjo privedli mirovna pogajanja do srečnega uspeha. Moja država bo uvaževala

vaše zasluge in prizadevanja pri portsmoutski konferenci.

Berolin, 1. septembra. „Lokalanzeiger“ poroča, da so vesti o japonskem posojilu v Ameriki izmišljene. Morda bo najela posojilo Rusija, pa bo morala dati v okrožju Baku velike koncesije ameriški „Oil Company“, kateri načeljuje Vanderbilt. Japonski finančni agent Takahashi je izjavil, da ima Japonska mnogo denarja v Londonu in v Nemčiji, tako da ji ni treba novega posojila. Japonska ima še mnogo denarja od velikega posojila, najetega julija meseca.

Peterburg, 1. septembra. Witte bo dobil naslov kneza.

Peterburg, 1. septembra. „Sin Otečestva“ piše, da Rusija nima poveda, veseliti se po tako nesrečni vojski miru.

Portsmouth, 1. septembra. Witte je prosil Komuro naj določi datum mirovne pogodbe, ker bo 12. septembra odpotoval domov.

Portsmouth, 1. septembra. Witte se je izjavil, da bi bila zveza med Japonsko in Rusijo velekoristna. Do tega getovo pride, a za sedaj je to še izključeno. Witte pravi, da bo v enem tednu odpotoval domov, kjer se umakne iz političnega življenja.

Washington, 1. sept. Ameriški bankirji podpišejo novo rusko posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. Posojilo bodo podpisali tudi v Parizu, Londonu in v Berlinu.

Portsmouth, 1. sept. Ruski prof. Martens je napravil načrt mirovne pogodbe. Z japonskim delegatom Denisom je imel potem le še pogovor o tolmačenju nekaterih besedij francoske pisane pogodbe.

Portsmouth, 1. sept. Japonska je po Komuri pritrdila premirju na bojišču.

Tiflis, 1. septembra. Poležaj v Suši in sosednjih vaseh je grozen. Oboroženi Tartari oblegajo mesto. Armenci koljejo Tartare. Telegrafska zveza s Sušo je pretrgana.

Lodz, 1. sept. V Aleksandrovni se je pripetil en slučaj kolere.

Gdansko, 1. septembra. Tu je ena oseba umrla na azijski koleri. Žena Drahenburg in dva delavca sta obolela na koleri. Tudi pri pijonirjih so se pokazala sumljiva znamenja.

Hamburg, 1. septembra. Vsled kolere, katero je zanesel neki ruski izseljenec, so vse ruske izseljence pridržali v kvaranteni.

Cetinje, 1. septembra. Oddelek turških vojakov je prekorasil črnogorsko mejo pri Mokri Planici in se ondi utaboril.

Carigrad, 1. septembra. Bolgarska četa je ubila nekega Albanca. Albanci so nato jeli oblegati samostan Atanas, kjer je nastanjenih 2000 romarjev. Skopeljski vali je poslal samostanu na pomoč 4000 vojakov, in sicer na prizadevanje ruskega in avstrijskega konzula.

Belgrad, 1. septemb. Pri včerajšnji volitvi srbskega metropolita je bil izvoljen za metropolita Dimitrij.

Berolin, 1. septembra. Nemci so v Peznanju zopet storili čin pristne germanškega junaštva. Krajni šolski nadzorniki so namreč staršem zapovedali, da morajo zahtevati od poljskih duhovnikov, da morajo poljske otroke naučiti za spoved in obhajilo zgolj nemških molitev. Če duhovniki tega ne store, naj jih naznanijo — krajnim šolskim nadzornikom! Ta naredba je zelo razburila Poljake. Duhovniki se seveda ne bodo pokorili naredbi zblaznelih nemških nadzornikov.

Mesto vsacoga posebnega obvestila.

Fran Rus, c. kr. nadporočnik, n. znanja v svojem, kakor tudi imenu svoje soproge **Zofije Rus** roj. **Valentinčič** in v imenu svojega sina **Franci** vsem sorodnikom, znanec in prijatelj žalostno vest o smrti njihovega ljubelega sinka ozir. brata

Maksi

ki je po kratki bolezni, v nežni dobi enega leta danes zjutraj ob 2. uri zaspal. Pogreb se vrši v soboto, 2. septembra ob 4. uri popoldne v gradu Brinje na pokopališču sv. Mihaela v Grosupljem. Prosi se tihega sožalja!

1761
Grosuplje, 1. septembra 1905.

Nebesa.

Socijalni roman.
Spisal **Marko Zorin**. Tiskal Dragotin Hribar v Ljubljani.

Cena romanu: 1. sešitek velja 50 vin., celo 1. poglavje 2 kroni.

Dobiva se in naroča pri Dragotinu Hribarju kakor tudi v raznih knjigarnah.

Roman „Nebesa“ bode izhajal približno eno leto v posameznih zvezkih na poltretji tiskani polji.

1729 3—2

Slovenci, naročajte obilo ta roman!

1164 51—14

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Važno za vsako gospodinjstvo!

Če hočete žgane kave z velearomatičnim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave

Prve ljubljanske
velike pražarne za kavo
KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti
nasproti kavarni „Evropa“
ki spajajo vse te vrline.

1194 104—14

Dražba vina.

Pri podpisani upravi se proda dné 6. septembra ob 8. uri zjutraj na prostovoljni dražbi okolu

500 hl vina
lastnega pridelka.

Prodajala se bodo vina lanskega, kakor tudi prejšnjih letnikov, in sicer namizna in desertna vina raznih cen.

Dražbeni pogoji se izvedó pri upravi. Dohod vlakov iz Ljubljane: 2 uri 57 min. pop. ali ob 11. uri 50 min. ponoči.

Uprava graščine dr. Ign. grofa Attems
Brežice ob Savi, Spod. Štaj.

Dobre ohranjene
špecerijske stelaže
kupi 1730 5—3
ANTON KOLENC v Celju.

Veliko presenečenje!
Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov
1733 3—2 **Za glđ. 1'95.**

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simli briljantov, zelo podobni, 3 šalji predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo glđ. 1'95. Razpošilja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka
P. Lust, Krakov št. 565.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Dr. Ivan Orač
se je povrnil
in ordinira zopet.

1738 2—2

Enonadstropna VILA

posebno pripravna za kakega vpokojenega gospoda, v neposredni bližini cerkve sv. Petra, 17 let prosta davka, se proda iz proste roke pod prav ugodnimi pogoji. — Naslov pove upravn. „Slovenca“.

Ugodna kupčija.

1731 2—1 **Velika hiša**

s staroznano gostilno „pri lipi“ v Ljubljani se radi preselitve pod ugodnimi pogoji proda.

Poizvedbe pri notarju dr. Vok, Miklošičeve ulice št. 24 ali pri hišnem posestniku, Židovske ulice št. 5 v Ljubljani.

Razpisuje se služba
cerkvenika in organista

na Jančem pri Litiji.

Službo je nastopiti s 1. oktobrom in se lahko združi tudi s šolskim poučevanjem.

1754 2—1 **Župni urad Janče.**

2 izurjeni

prodajalki, le prve moči, se iščeta za damsko konfekcijsko trgovino. Plača tudi nad 100 K.

Ponudbe osebno ali pismeno na „Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

1756 3—1

Kje?
se kupijo najcenejše in najboljše obleke za gospode, dame in otroke?

Le
v Angleškem skladišču oblek,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Zakaj?
ker dojde tje vedno najnovejša in največja izbira konfekcije za gospode in dame,

in 1741 3—1

se prodaja vse najcenejše in največkrat pod nabavno ceno.

O. Bernatovič, Mestni trg 5.

Iz proste roke se proda staroznana, dobro obiskovana

gostilna
s posestvom ali brez njega. 3—2
Proda se radi družinskih razmer.
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

NAZNANILO.

Na splošno željo čast. naročnikov sem preselil dosedanje prodajalno z **Mestnega trga št. 25** v svetel, zdrav in cén, četudi bolj oddaljen lokal

na Sv. Petra cesti šte. 37 na vogalu Resljeve ceste

(svoječasni prostori „Angleškega skladišča oblek“).

Zaraditega so se mi zmanjšali režijski stroški za tretjino dosedanjih, in bom vedno lahko

prodajal tudi najnovejše blago celo po lastni ceni,

ker se zadovoljim rad tudi s samim konsumskim dobičkom, kar bo koristilo gotovo tudi mojim odjemalcem, ki se jim obenem najvdaneje zahvaljujem za izkazano zaupanje.

Novo prodajalno bom otvoril

v soboto, dné 2. septembra 1905

in bom prodajal od tega dne naprej samo

na Sv. Petra cesti št. 37 na vogalu Resljeve ceste

(svoječasni prostori „Angleškega skladišča oblek“).

Ker se bom pečal tudi s **konfekcijo za gospode in dame, z izgotavljanjem kril, klobukov** itd., bom opustil različne modne predmete, ki se prodajajo tam separirano **veliko pod lastno ceno.**

Z odličnim spoštovanjem

A. Primožič.